SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 400/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted] [redacted], [redacted], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátska kancelária, Farská 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [redacted] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť [redacted], [redacted], [redacted]

Šišku 4412/11, Senec, t. č. v Ústave na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že po tom, ako bola 7. mája 2020 na sťažovateľa v jeho trestnej veci podaná obžaloba prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) pod č. k. VII/2 Gv 228/18/1000-488 pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a pre pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), c) a d) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona, Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) uznesením sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 podľa § 72 ods. 1 písm. e) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) v zmysle § 79 ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na § 238 ods. 4 Trestného poriadku ponechal sťažovateľa vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Zároveň špecializovaný trestný súd neprijal písomný sľub sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ako náhradu za väzbu a túto nenahradil ani dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

3. Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

4. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia iba popísal skutkový stav, aplikoval ustanovenia právnych predpisov s následnou vlastnou racionalizáciou, ktorá je nekonzistentná s uplatnenou argumentáciou sťažovateľa (žiadnym spôsobom ju nevyvracia), avšak z rozhodnutia zrozumiteľne a presvedčivo nevyplýva, prečo

najvyšší súd neaplikoval sťažovateľom *„citované ustanovenie právnych predpisov (podporené výkladom súdnych autorít - napríklad R 51/2013, ku ktorým sa v žiadnej časti sťažnostný súd nevyjadruje) a prečo aplikoval v konkrétnych okolnostiach... výklad práve spôsobom, ktorý je v rozpore s... interpretáciou (napríklad vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa existencie materiálnej podmienky väzby)“* sťažovateľa. V rozhodnutí podľa sťažovateľa nie je presvedčivo uvedený dôvod, *„prečo bol daný postup na uplatnenie zákonnej normy podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď sa v žiadnej časti rozhodnutia nezaoberá ani len parciálne argumentáciou vo vzťahu k... osobe“* sťažovateľa *„obsiahnutej v sťažnosti“*. Sťažovateľ je presvedčený, že dôvodnosť postupu podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku musí mať právny základ a *„nemôže byť konštituované arbitrárne s odkazom na predchádzajúce rozhodnutie, s ktorým sa sťažnostný súd stotožnil en bloc“*.

5. Sťažovateľ napadnutému rozhodnutiu vytýka aj jeho *„nekonzistentnosť (keďže sa týmto sťažnostný súd ani nezaoberal) s inými súdnymi rozhodnutiami, najmä s prezentovanou judikatúrou Najvyššieho súdu (napríklad: Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. mája 2012 sp. zn.: 2 Tost 8/2012)“*. Poukázal, že najvyšší súd sa vôbec nezaoberal pre vec významnými argumentmi, ako napríklad dôvodnosť väzby vo vzťahu ku kvalifikácii skutku, ktoré sú obsiahnuté v sťažnosti. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd tak *„nutne negoval ústavne aspekty prípadu a povinnosť vykladať ustanovenia právnych predpisov v súlade s ústavnými princípmi a ľudskými právami“*. Sťažovateľ vidí rozpor, pokiaľ ide o naplnenie znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 172 ods. 4 písm. e) Trestného zákona.

6. Postup najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 23/2020 a jeho uznesenie z 28. mája 2020 sťažovateľ označil za *„arbitrárny a bezdôvodný rezultujúci do značnej deprivácie práva... na spravodlivý súdny proces“*, keď sa k jeho osobe a ním predloženým argumentom *„takmer vôbec nevyjadril“*.

7. Za nutné považoval sťažovateľ zmieniť, že v sťažnosti relevantne namietal určité skutočnosti v zmysle konkrétnych pochybení v rámci konaného procesu zakladajúce jeho vecnú nesprávnosť a nezákonnosť a najvyšší súd sa so žiadnou z týchto *„sťažnostných námietok vôbec nevysporiadal a postupoval len s blanketovým odkazom na prvostupňové*

rozhodnutie“. To podľa sťažovateľa nepredstavuje zachovanie práva dvojinštančnosti rozhodovania v rámci rozhodovania o väzbe.

8. Sťažovateľ namietal tak právnu kvalifikáciu stíhaného skutku (čím nebola splnená materiálna podmienka väzby, spočívajúca v zachovaní podozrenia, že skutok má znaky stíhaného, resp. žalovaného trestného činu), ako aj existenciu dôvodov väzby. Podľa sťažovateľa bolo úlohou sťažnostného súdu preskúmať existenciu trvania dôvodnosti väzby, keďže je to primárnym a aj jediným cieľom konania o prepustenie z väzby, pritom pod pojmom skúmať nemožno mať podľa sťažovateľa na mysli *„vyjadrenie ničím nesubstancovaného súhlasu s predošlým rozhodnutím“*.

9. Najvyšší súd, ako tvrdí sťažovateľ, neuvádza, prečo bola naplnená skutková podstata trestných činov, ktoré sú mu kladené za vinu, keďže v skutkovej vete obžaloby, konkrétne v skutku č. 1 nie sú obsiahnuté také skutkové okolnosti, ktoré by napĺňali znaky pre vymedzenie zločineckej skupiny. Z opisu skutku vôbec nevyplýva spôsob sofistikovaného riadenia skupiny a nie je skutkovo definovaná hierarchia zložiek na viacerých vertikálnych stupňoch. Taktiež nebolo vysvetlené, z akého dôvodu nebola vzhliadnutá dôvodnosť argumentácie spočívajúcej v tom, že v prípade sťažovateľa pri takomto skutkovom vymedzení jeho konania, ako sa uvádza v obžalobe, môže z hľadiska právnej kvalifikácie skutku ísť jedine a len o účastníctvo vo forme pomoci bez jeho prepojenia na kvalifikované skutkové podstaty.

10. Podľa názoru sťažovateľa v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu absentuje najdôležitejšia odpoveď na otázku, prečo existuje dôvodnosť väzby u sťažovateľa s prihliadnutím na vymedzenie všetkých materiálnych podmienok väzby.

11. Sťažovateľ namietal, že v danom prípade nemohlo ísť o zločineckú skupinu, keďže nebolo napríklad analyzované a preukázané plánovanie alebo formálnosť vzťahov v rámci nadriadenosti a podriadenosti členov skupiny a celkovo nejaká formálna hierarchia v skupine. Došlo teda k *„nadkvalifikovaniu skutku“*.

12. Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa nevysporiadal ani s ním prezentovaným judikátom, ktorým v sťažnosti argumentoval a ani so súdnou praxou.

13. Sťažovateľ uzatvára, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa obmedzil iba na prevzatie konštatačného právneho záveru prvostupňovej inštancie bez toho, aby preskúmal sťažnostnú argumentáciu k otázke nezákonnosti ďalšieho väzobného stíhania, ktorú podporil súvisiacou judikatúrou. Pritom *«podrobnejšie rozoberanie naplnenia znakov „zločineckej skupiny“, ktoré skutkové okolnosti... v tomto prípade určujú právnu kvalifikáciu žalovaného skutku, je veľmi významnou (podstatnou) otázkou aj pre rozhodnutie o väzbe, v tomto prípade o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby, keďže práve správna právna kvalifikácie skutku... je zákonným determinantom pre ustálenie tzv. prvej materiálnej podmienky väzby»*.

14. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základne právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozhodnutím Najvyššieho súdu, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost/23/2020, porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost/23/2020 zo dňa 28. 05. 2020 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1.000,- Eur, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatností tohto rozhodnutia.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

17. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

18. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

19. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

20. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,...

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

21. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten,

pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

22. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020.

23. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

24. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

25. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

26. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

27. Podľa čl. 6 ods. dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

28. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej

moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

III.
Posúdenie veci ústavným súdom

29. K porušeniu označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že najvyšší súd sa v uznesení sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, preto sťažovateľ považuje označené rozhodnutie za arbitrárne a neodôvodnené, v ktorom zároveň absentuje odôvodnenie aplikovanej právnej kvalifikácie stíhaných skutkov a trestnej zodpovednosti sťažovateľa ako ich páchateľa. Za nedostatok namietaného rozhodnutia sťažovateľ považuje aj odkaz najvyššieho súdu na odôvodnenie prvostupňového súdu.

III.A K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru

30. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

31. Vo vzťahu k dôvodnému podozreniu ako materiálnej podmienke uvalenia väzby ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že (v kontexte čl. 5 ods. 3 dohovoru) v súlade s rozhodovacou činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESĽP“) sa uznáva, že „dôvodné podozrenie“ (*reasonable suspicion*) treba považovať za dôležitú súčasť záruk každého proti jeho svojvoľnému zatknutiu či väzbe (napr. IV. ÚS 83/03). Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho „dôvodnosť“ závisí vždy od všetkých okolností konkrétneho prípadu (rozsudok ESĽP vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. 8. 1990).

32. Dôvodné podozrenie však nie je potrebné dokladať aj dôkazmi, pretože by „bolo nelogické, aby na účely čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru bol trestný čin jednoznačne

definovaný a aj preukázaný. Toto je cieľom vyšetrovania a súdneho konania, ktorého zákonný a zákonnému účelu zodpovedajúci priebeh zabezpečuje vyšetrovacia väzba obvineného“ (rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva vo veci sťažnosti č. 8087/77 z 3. mája 1978).

33. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, ktorým bol sťažovateľ po podaní obžaloby v jeho trestnej veci ponechaný vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, t. j. z dôvodu existencie dôvodnej obavy, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.

34. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd v prvom rade konštatoval, že podľa jeho zistenia špecializovaný trestný súd postupoval v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a pre ďalšie trvanie väzby obvinených, teda aj sťažovateľa, boli splnené všetky zákonné podmienky. Prvostupňové rozhodnutie považoval za riadne odôvodnené a zotrval na názore, že na dôvodoch väzby obvinených sa od ostatného rozhodovania o ich osobnej slobode nič nezmenilo. Podozrenie, že obvinení sa dopustili trestnej činnosti, pre ktorú im bolo vznesené obvinenie, sa podľa nadriadeného súdu podaním obžaloby ešte umocnilo. Námietky obvinených, že oni sa trestnej činnosti nedopustili, resp. námietky proti jej právnej kvalifikácii najvyšší súd nepovažoval z pohľadu skúmania dôvodov väzby za rozhodujúce, pretože o tejto otázke je možné podľa jeho názoru definitívne rozhodnúť až po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní.

35. Najvyšší súd uviedol, že podľa obžaloby malo ísť o rozsiahlu trestnú činnosť zločineckej skupiny, do ktorej mali byť zapojení okrem sťažovateľa viacerí obvinení, každý z nich spôsobom popísaným v obžalobe, preto sťažnostný súd uzavrel, že súd prvého stupňa správne ustálil dôvody väzby u všetkých obvinených. S jeho dôvodmi sa plne stotožnil, a preto nepovažoval za potrebné rozhodnutie špecializovaného trestného súdu nahrádzať alebo obsahovo duplikovať.

36. Napokon najvyšší súd preskúmal rozhodnutie prvostupňového súdu, čo sa týka možnosti nahradenia väzby alternatívami poskytovanými Trestným poriadkom, a ani v tomto smere nezistil žiadne pochybenie špecializovaného trestného súdu, dôvodiac, že charakter trestnej činnosti, pre ktorú sa vedie trestné stíhanie obvinených, nedáva v posudzovanej veci záruku, že náhrada väzby týmito inštitútmi bude prospešná.

37. Keďže najvyšší súd v preskúmavanej veci nezistil žiadne pochybenie zo strany súdu prvého stupňa ani dôvod na prípadnú zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosti obvinených, a teda aj sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

38. Pretože najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí odkázal na dôvody uvedené v uznesení špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020, ústavný súd sa oboznámil aj s obsahom tohto rozhodnutia, pridržiavajúc sa svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie prvostupňového súdu a súdu druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie (v tomto prípade sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj druhostupňového), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

39. Špecializovaný trestný súd v úvode odôvodnenia svojho uznesenia z 21. mája 2020 popísal skutky, pre ktoré bola na sťažovateľa a ďalších obvinených podaná obžaloba. Ku skutku pod bodom č. 1 obžaloby kvalifikovaného ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona uviedol, kto mal byť členom zločineckej skupiny; v akom minimálnom časovom období táto pôsobila a na akom teritóriu; akú trestnú činnosť mala vykonávať; kto ju riadil a koordinoval jej členov postavených na nižších úrovniach hierarchie, prípadne aj finančne zabezpečoval a poskytoval ochranu vplyvom získaným v kriminálnom prostredí a prostredníctvom kontaktov v polícii a justícii; ktoré osoby sa nachádzali na strednej úrovni hierarchie v tejto skupine, ktoré plnili zadané pokyny a formou podielu z predaja drog a prekurzorov

odvádzali časť zisku, pritom každý člen na nižšom stupni mal zabezpečovať či už osobne alebo prostredníctvom ďalších páchateľov výrobu drog, ktoré následne distribuovali. Špecializovaný trestný súd v zmysle obžaloby popísal fungovanie zločineckej skupiny; menoval osoby, ktoré vykonávali činnosť pre vyššie postavených konkretizovaných členov skupiny, a v čom presne táto činnosť spočívala; kto zabezpečoval látky na výrobu drog, kto ich vyrábal a kto predával (distribuoval) a pod.; kto zabezpečoval potrebné informácie z policajného prostredia, ako to robil, aké informácie získaval ako ich odovzdával a za aké finančné čiastky tak robil.

40. V popise skutku pod bodom č. 2 obžaloby, pre ktorý bol sťažovateľ stíhaný ako pre pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), c) a d) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona, špecializovaný trestný súd uviedol, akým spôsobom sa mal sťažovateľ podieľať na jeho spáchaní, keď s ďalším spoluobvineným zabezpečili prenájom rodinného domu na účel výroby drog, a rovnako sťažovateľ mal zabezpečiť kartu potrebnú na nákup látok, z ktorých boli drogy následne vyrábané.

41. V ďalšej relevantnej časti svojho rozhodnutia špecializovaný trestný súd zhrnul argumentáciu sťažovateľa (a jeho obhajcu) proti jeho ponechaniu vo väzbe po podaní obžaloby, založenú na skutočnostiach, že v tom čase bol sťažovateľ vo väzbe už 23 mesiacov, pritom pred vzatím do väzby viedol riadny a spoločenský život, má založenú rodinu, živobytie si zabezpečoval obchodovaním s hutným materiálom a drogovej trestnej činnosti sa nedopustil. Napriek tomu, že jeho bratranec bol drogový díler, mali spolu dobrý vzťah. Obhajca sťažovateľa doplnil, že sťažovateľ sa mal dopustiť len jediného čiastkového skutku v súvislosti s tým, že pomohol pri zabezpečení nehnuteľnosti, kde sa mal následne vyrábať metamfetamín, a takisto mal zabezpečiť nákupnú kartu na nákup prostriedkov pre túto výrobu. Podľa obhajcu sťažovateľa však neexistuje žiaden dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že by sa sťažovateľ mal aktívne zúčastňovať na drogovej trestnej činnosti, preto u neho neexistuje ani dôvod väzby. K dôvodu tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa už veľakrát vyjadrovali, ale všeobecné súdy na to neprihliadali. Podľa názoru obhajcu sťažovateľa nebolo možné stotožniť sa s právnou kvalifikáciou žalovaného skutku, pretože v jeho prípade môže ísť maximálne o účastníctvo

na tomto drogovom delikte vo forme pomoci. Za týchto okolností podľa obhajcu sťažovateľa vyvstávala otázka, či sťažovateľ spáchal trestnú činnosť v podobe veľkého rozsahu. Preto považoval za dôvodné sťažovateľa prepustiť z väzby na slobodu za súčasného prijatia písomného sľubu.

42. Následne špecializovaný trestný súd vyhodnotil, že v danej trestnej veci aj naďalej existuje dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných skutkov, dôvodnosť tohto podozrenia stále trvá a je podložená výsledkami dokazovania tak, ako je konštatované v predloženom trestnom spise. Je dôvodné podozrenie, že vyšetrovanej činnosti sa všetci obvinení (teda aj sťažovateľ) dopustili a skutky, pre ktoré bola podaná obžaloba, vykazujú znaky trestného činu. Vo veci sú zabezpečené dôkazy, ktoré aj naďalej vedú k podozreniu v rovine rozumnej dôvodnosti, že obvinení mohli spáchať skutky tak, ako je uvedené v obžalobe. Pokiaľ išlo o materiálnu podmienku dôvodov väzby vo vzťahu k obvineným (aj sťažovateľovi), tak táto bola veľmi podrobne uvedená v uzneseniach o vznesení obvinení. Páchanie trestnej činnosti podľa špecializovaného trestného súdu veľmi podrobne popísal svedok [redacted], pritom k uvedenej trestnej činnosti sa v podstate priznávajú aj ďalší ako [redacted], [redacted] a [redacted]. Taktiež v tomto smere špecializovaný trestný súd považoval za potrebné poukázať na priznania osôb [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] a na čiastočné priznanie obvineného [redacted], ako aj svedecké výpovede napr. [redacted], [redacted], [redacted] a ďalších. Rovnako obvinený [redacted] a [redacted] sú usvedčovaní spoluobvinenými, ako aj ďalšími svedkami ako [redacted], [redacted] a ďalšími.

43. Špecializovaný trestný súd poznamenal, že ku všetkým obvineným boli zabezpečené listinné dôkazy, odborné skúmanie zaistených drog, súd mal k dispozícii výsledky domových prehliadok a znalecké posudky. Všetky tieto zabezpečené dôkazné prostriedky, ktoré sa nachádzajú v trestnom spise, podľa názoru špecializovaného trestného súdu preukazujú a odôvodňujú vznesenie obvinenia všetkým obvineným. Z už uvedeného bolo podľa konajúceho súdu zrejmé, že aj v tomto štádiu trestného konania dovtedy vyprodukované dôkazy dôvodnosť trestného stíhania potvrdzovali. Špecializovaný trestný súd preto dospel k záveru, že skutky, za ktoré sú uvedené osoby stíhané, sa stať mohli, majú

znaky trestných činov a existuje dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali menovaní obvinení, teda aj sťažovateľ.

44. Podľa názoru špecializovaného trestného súdu v prípade sťažovateľa naďalej existoval dôvod väzby uvedený v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Zo zadovážených dôkazov malo vyplývať, že sťažovateľ sa z telekomunikačnej prevádzky pravdepodobne dozvedel, že niektorí jeho spolupáchatelia, ktorí boli väzobne stíhaní, sa k spáchaniu trestnej veci priznali, pritom priznali aj skutok, za ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie. Z uznesenia Polície Českej republiky malo tiež vyplynúť, že sťažovateľovi bolo v Českej republike vznesené obvinenie pre trestný čin skrátenia dane, poplatku a podobnej povinnej platby spáchaný v prospech organizovanej zločineckej skupiny a iné. Bolo teda podľa názoru špecializovaného trestného súdu zrejmé, že sťažovateľ má zázemie v Českej republike a kontakty na iné organizované skupiny. Z tohto dôvodu mal sťažovateľ aj predať byt, ktorý dovtedy užíval a plánoval odísť do zahraničia. Navyše sťažovateľovi za skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, hrozí trest odňatia slobody v trvaní 20 až 25 rokov alebo doživotie, čo by mohlo podľa špecializovaného trestného súdu motivovať sťažovateľa k tomu, aby sa snažil vyhnúť trestnému stíhaniu. Z už uvedených skutočností špecializovaný trestný súd vyvodil, že u sťažovateľa existuje dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä preto, že nemá stále bydlisko, a hrozí mu vysoký trest.

45. Špecializovaný trestný súd zároveň dodal, že od právoplatnosti ostatného rozhodnutia o väzbe obvinených uplynuli menej ako tri mesiace, pritom toto a ani predošlé rozhodnutia dôkaznú situáciu v prospech obvinených nijako neposunuli.

46. Vo vzťahu k možnosti nahradenia väzby miernejšími prostriedkami podľa Trestného poriadku špecializovaný trestný súd uzavrel, že dohľad probačného a mediačného úradníka, najmä vzhľadom na závažnosť a početnosť skutkov, pre ktoré sú obvinení trestne stíhaní, ako aj na osoby obvinených nemohol splniť účel trestného stíhania vedeného v spojení s obmedzením osobnej slobody. V prípade obvinených podľa špecializovaného trestného súdu neexistovali žiadne výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by takýto postup odôvodňovali. Z týchto dôvodov nepovažoval za splnené podmienky pre použitie tohto

zákonného ustanovenia, a to práve vzhľadom na rozsah a charakter trestnej činnosti, ktorá mala byť obvinenými podľa obžaloby spáchaná.

47. Špecializovaný trestný súd neprijatie písomného sľubu sťažovateľa ako náhradu za jeho väzbu odôvodnil tým, že v jeho prípade by ho bolo možné prijať, len ak by to odôvodňovali výnimočné okolnosti prípadu, ktorých existenciu však konajúci súd nezistil.

48. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 a jemu predchádzajúceho uznesenia špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 ústavný súd konštatuje, že na všetky pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa relevantné otázky skutkového, ako aj právneho charakteru konajúce všeobecné súdy dali dostatočne presvedčivé odpovede.

49. Všeobecné súdy sa náležite zaoberali problematikou existencie dôvodného podozrenia, či stíhané skutky boli spáchané, či majú znaky trestného činu a či sa ich mal dopustiť okrem iných obvinených aj sťažovateľ. Rovnako skúmali danosť väzobných dôvodov, ktorým bol u sťažovateľa dôvod uvedený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, t. j. tzv. úteková väzba, a na všetky tieto rozhodujúce otázky dospeli ku kladnej odpovedi.

50. Svoje skutkové zistenia všeobecné súdy rozhodujúce o osobnej slobode sťažovateľa pritom opreli o konkrétne označené dôkazné prostriedky (uznesenie polície Českej republiky, telekomunikačná prevádzka, výpovede v odôvodnení uznesenia menovaných osôb a pod.) a z nich vyplývajúce dôkazy, a právne závery podporili nimi citovanou platnou a účinnou právnou úpravou.

51. Rovnako ako najvyšší súd ani ústavný súd nepovažuje za potrebné opakovať dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, pretože tieto považuje za jasné, zrozumiteľné a dostatočné, bez akejkoľvek potreby ich precíznejšieho vysvetľovania, dopĺňania či nahrádzania.

52. Pokiaľ sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie uplatnenej právnej kvalifikácie stíhaných skutkov, je zrejmé, že pri skúmaní naplnenia všetkých obligatórnych znakov stíhaných trestných činov konajúce všeobecné súdy vychádzali z popisu uvedeného v tzv. skutkovej vete predošlých rozhodnutí vydaných v danom trestnom konaní a hlavne v obžalobe, a je zjavné, že najvyšší súd spolu so špecializovaným trestným súdom racionálnou úvahou dospeli k presvedčeniu, že dovtedy realizované trestné konanie nasvedčuje spáchaniu týchto skutkov tak, ako boli v skutkovej vete opísané, a teda odôvodňovali použitú právnu kvalifikáciu. Popis skutkov je pritom jednoznačne súčasťou odôvodnenia (prvostupňového) rozhodnutia o väzbe sťažovateľa, a tvorí dostatočne presvedčivý základ pre ich subsumpciu pod skutkové podstaty stíhaných trestných činov. Z hľadiska uplatnenej ústavnoprávnej ochrany základných práv je však rozhodujúcou skutočnosť, že v danom prípade evidentne nemožno hovoriť o zjavnom excese pri aplikovaní právnej kvalifikácie na popísané skutky, ktorý jediný by opodstatňoval zásah ústavného súdu do rozhodnutia všeobecných súdov o osobnej slobode sťažovateľa. Len v prípade, ak by právna kvalifikácia zjavne nezodpovedala skutku tak, ako je opísaný v skutkovej vete, bolo by namieste uplatniť právomoc ústavného súdu. Keďže v tomto prípade takéto zjavné vybočenie z právneho posúdenia skutku ústavný súd nezistil, je potrebné závery oboch konajúcich súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach považovať za výraz ich autonómneho rozhodovania v konaní o väzbe sťažovateľa.

53. Sťažovateľovo presvedčenie či už o absencii naplnenia obligatórnych znakov skutkovej podstaty zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (keďže z opisu skutku podľa sťažovateľa nevyplýva spôsob sofistikovaného riadenia skupiny a nie je skutkovo definovaná hierarchia zložiek na viacerých vertikálnych stupňoch) alebo nesprávneho definovania trestnej zodpovednosti sťažovateľa ako páchateľa skutku a nie ako účastníka – pomocníka, samo osebe nie je spôsobilým vyvrátiť iný názor konajúcich všeobecných súdov, ktoré v popise skutku podporeného výsledkami dovtedy vykonaného trestného konania zaznamenali tak sofistikovanosť riadenia skupiny, ako aj vertikálne úrovne jej hierarchie, ale aj trestnú zodpovednosť sťažovateľa ako páchateľa.

54. Ústavný súd považuje za zvlášť dôležité zvýrazniť, že konanie a rozhodovanie oboch všeobecných súdov bolo konaním a rozhodovaním o väzbe sťažovateľa a ďalších osôb po podaní obžaloby. Tomuto predmetu boli špecializovaný trestný súd a najvyšší súd povinní prispôsobiť rozsah svojho skúmania a „dokazovania“, ktorý ústavný súd považuje v tomto prípade za dostatočný. S tým napokon súvisí aj záver najvyššieho súdu, že právna kvalifikácia skutkov bude v podstate predmetom ďalšieho dokazovania a tento úsudok je podľa ústavného súdu namieste a zodpovedá aj právnym záverom rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 8/2012 z 9. mája 2012 publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 51/2013, na ktoré poukázal sťažovateľ a ktoré ústavný súd nevníma ako také, s ktorým by ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie nekorešpondovalo, resp. mu odporovalo. V označenom rozhodnutí z 9. mája 2012 sa konajúce súdy nestotožnili s názorom prokurátora podávajúceho obžalobu na právnu kvalifikáciu stíhaného skutku, pretože znaky trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákon, neboli podľa názoru všeobecných súdov naplnené s tým, že ich v označenom rozhodnutí bližšie definovali, avšak v aktuálnej veci o takýto prípad nešlo, keďže po preskúmaní obžaloby sa tak špecializovaný trestný súd, ako aj najvyšší súd s právnou kvalifikáciou uvedenou v obžalobe príslušného prokurátora stotožnili, pritom zachovanie v uznesení z 9. mája 2012 stanovených znakov predmetného trestného činu v aktuálnej trestnej veci sťažovateľa možno zachytiť.

55. Napokon k namietanému postupu najvyššieho súdu spočívajúceho v jeho odkaze na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia ústavný súd poukazuje na judikatúru ESĽP, ktorú si osvojil a v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania (v tomto prípade sťažnosti) sa odvolací (tu nadriadený) súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESĽP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania. Rozsudok z 15. 2. 2007 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland. Rozsudok z 27. 9. 2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31 – § 33). Uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

56. Rovnako ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. II. ÚS 131/08, IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08, III. ÚS 241/07, III. ÚS 271/07, I. ÚS 92/08) považuje odôvodnenie rozhodnutia odkazom na predošlé rozhodnutie za akceptovateľný spôsob formulácie odôvodnenia z hľadiska jeho preskúmateľnosti, pretože obsah predchádzajúcich rozhodnutí je stranám trestného konania známy ich oznámením.

57. Ako už bolo uvedené, ústavný súd odôvodnenie rozhodnutia špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 považuje za dostatočné, reagujúce na všetky podstatné skutočnosti a okolnosti prípadu, na ktorých záležalo zákonné rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa.

58. Ústavný súd reflektujúc ďalšiu argumentáciu sťažovateľa upriamuje pozornosť aj na doktrinálne názory vyjadrené v komentári k dohovoru (*Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.* Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie: Praha : C. H. Beck, 2012.), v ktorých sa konštatuje, že „Opakované používanie stereotypných formulácií v rozhodnutiach vnútroštátnych orgánov o predĺžení väzby vzbudzuje podozrenie, že sa tieto orgány dostatočne nezaoberali konkrétnymi okolnosťami a nereagovali na argumenty obvineného (Kondratyev proti Rusku, rozsudok, 9. 4. 2009, č. 2450/04, § 55, Lind proti Rusku, rozsudok, 6. 12. 2007, č. 25664/05, § 85). Pokiaľ však rovnaké dôvody na ponechanie obvineného vo väzbe, ktoré ESĽP označil za relevantné a dostatočné, pretrvávali po celú dobu jej trvania a ak zákonnosť väzby bola predmetom niekoľkonásobného preskúmania, nemožno vnútroštátnym súdom vytýkať, že sa v textoch svojich rozhodnutí opakovali (Knebl proti Českej republike, rozsudok, 28. 10. 2010, č. 20157/05, § 68). Príslušné orgány rozhodujúce o väzbe síce nie sú povinné sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadať jednotlivo s každým argumentom uplatneným obvineným alebo jeho obhajcom, mali by však reagovať adekvátnym spôsobom na všetky, ktoré sú spôsobilé spochybniť oprávnenosť ďalšieho trvania väzby (pozri napr. Ignatenco proti Moldavsku, rozsudok, 8. 2. 2011, č. 36988/07, § 78, Michalko proti Slovensku. rozsudok, 21. 12. 2010, č. 35377/05, § 153).“.

59. Vychádzajúc z téz vyplývajúcich z prezentovanej judikatúry tak ústavného súdu, ako aj ESĽP, ústavný súd vyhodnotil, že najvyšší súd poukazom na odôvodnenie

(dostatočne odôvodneného) predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia o osobnej slobode sťažovateľa, ako aj zodpovedaním „iba“ otázok, od ktorých takého rozhodnutie záviselo, nezasiahol neprípustne do základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu.

60. Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4 T 12/2020 z 21. mája 2020 zákonným, a preto ústavne konformným spôsobom rozhodol o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, preto neostávalo iné, iba ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.B K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

61. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

62. Obdobne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd zdôrazňuje, že označené ustanovenie je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej

(rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahuje sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pričom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predlžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným prieťahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene [(čl. 5 ods. 4 dohovoru); k uvedenému pozri napr. Khudoyorov v. Rusko, č. 6847/02, rozsudok ESĽP z 8. 11. 2005, body 124 –125, 172 – 174 a 193; Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESĽP z 26. 10. 2006, body 103 a 115].

63. Ústavný súd, súc viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 45 zákona o ústavnom súde), v tomto prípade konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 23/2020 z 28. mája 2020 v súvislostiach rozhodovania o pokračovaní väzby po podaní obžaloby, na ktoré sa tieto ním označené články ústavy a dohovoru vecne nevzťahujú. Keďže neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, ústavná sťažnosť sťažovateľa je aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

64. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu

na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

65. V závere ústavný súd dodáva, že právny zástupca sťažovateľa opomenul pripojiť k ústavnej sťažnosti plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (§ 34 ods. 1 a § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ktoré napriek telefonickej výzve v zmysle § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ku dňu rozhodnutia nezaslal. S prihliadnutím na výsledok konania v danej veci ústavný súd zaslanie plnomocenstva nevyčkal, a to z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu